

Samen

Afscheid en Herinneren

*Hart, onrustig, vol van zorgen,
vleugellam geslagen ziel,
hoop op God en wees geborgen.
Hij verheft wie nederviel.
Eens verschijn ik voor de Heer,
vindt mijn ziel het danklied weer:
Hij, mijn God, Hij heeft mijn leven
altijd aan de dood ontheven.*

Psalm 42: 7

Tussen welkom, afscheid en herinneren

We kennen allemaal een welkom in het leven en we weten zeker dat er een afscheid komt, van onszelf en van geliefden. Rondom het welkom is meestal veel vreugde en liefde, het welkom heten van een nieuw mensenleven. Hoewel er niet altijd vreugde is, niet iedereen is of was even welkom. En, hoe is het als een kindje stil geboren wordt, niet gezond is, of op jonge leeftijd sterft? Geen vreugde, wel liefde. Aan het begin van je leven krijg je een naam die met je meegaat tot het einde van je leven. Hanna Lam schrijft:

Jij hebt een naam, daar kom je zelf in voor, een naam die met jou mee zal gaan, je hele leven door.

Jij bent een naam voor iedereen, die dicht bij jou wil staan, en samen ben je niet alleen, zo kun je verder gaan.

Jij hebt een naam met een verhaal, dat uitgeschreven wordt al gaandeweg in mensentaal, dichtbij de naam van God.

Je leven is een verhaal, met veel ervaringen en leermomenten. De boodschap die je van huis uit hebt meegekregen werkt door in je leven. Bij het omgaan met verlies en rouw, is die boodschap vaak: 'Het is droevig, maar het leven gaat door, sta er niet te lang bij stil'. Alsof dat kan. Ja het kan gedeeltelijk, je kunt rouw wegstoppen en leven in een overlevingsmodus. Gevoelens die gepaard gaan met rouw en gemis, kunnen te groot zijn. Vaak zijn ze ergens diep van binnen in de schaduw aanwezig. Vroeg of laat klopt de rouw aan je deur. Misschien wel met lichamelijke of mentale klachten, die wellicht in eerste instantie niet gerelateerd worden aan verborgen of gestolde rouw. Mijn ervaring is dat het nooit te laat is om stil te staan bij verlies dat je eerder in je leven meemaakte. Het aangaan van de rouw die in de schaduw stond, heeft mij eruit gehaald en me in het licht gezet. Dat geeft levensvreugde.

Rouwen, hoe doe je dat eigenlijk? Zoveel mensen, zoveel manieren om te rouwen. De Belgische rouwdeskundige Manu Keirse schreef een boek met de veelzeggende titel 'Vingerafdruk van verdriet'. Treffender kan ik het niet zeggen. Het helpt om niet te oordelen over hoe men met verlies omgaat en ook om niet over jezelf te oordelen. Je mag rouwen op je eigen manier, hopelijk niet te eenzaam.

Ik wens iedereen mensen toe die er voor je zijn. Mensen waarmee je gemis en verdriet kan delen of mooie herinneringen kunt ophalen. In de nabijheid mag je iemand soms een liefdevolle aanmoediging geven, maar vooral er zijn, door echt te luisteren, met steun en warmte. In het geloof kun je troost en steun ervaren, al geldt dat niet altijd en niet voor iedereen.

Het omgaan met een verlies valt niet mee als je een warboel aan emoties ervaart. In de rouwtheorie wordt dit wel het heen en weer slingeren tussen verlies en herstel genoemd. Met herstel bedoel ik niet dat rouw een ziekte zou zijn waarvan je moet herstellen. Maar wel dat je het leven op een andere manier weer oppakt en vormgeeft, of dat poogt te doen. De verlieskant en de herstellkant zijn er beide, naast elkaar, het is normaal om je daartussen te bewegen. Dat laat zien hoeveel veerkracht een mens heeft. Het helpt om ruimte te geven aan gevoelens die de rest van je leven met je meegaan. Verdriet en gemis hoeven niet weg. Naast verdriet kan er nog steeds vreugde zijn in je leven, anders dan voor het verlies, maar toch vreugde.

Rouw is de achterkant van de liefde

Dan de liefde. Eerder benoemde ik de liefde bij het welkom, maar ook bij een afscheid is veel liefde te voelen. Liefde om degene die je zo lief was, die je mist, liefde om wat er was en ook liefde die blijft. In de verbondenheid met hen die we missen blijft de liefde. Verbondenheid gaat over de doodsgrens heen. Liefde en rouw horen bij elkaar. Er is een uitspraak die zegt: 'Rouw is de achterkant van de liefde'.

De uitingsvorm van de liefde is anders geworden. Misschien zoek je het nu in rituelen, herdenken, herinneringen ophalen, foto's kijken, muziek beluisteren die je raakt, een kaarsje aansteken, naar een bepaalde plek gaan die belangrijk voor je is, waar je samen kwam. En wellicht zijn er voor jouw persoonlijk gewoontes of rituelen die waardevol en troostend voor je zijn?

Elk jaar rond Allerzielen hebben we in de kerk ook onze rituelen, wellicht in elke kerkgemeenschap weer net even anders. Ik benoem een paar rituelen uit de Ontmoetingskerk. We noemen de namen, we steken kaarsen aan, een witte

bloem bij de knop gebroken, wordt in het water van het doopvont gelegd. Namen worden in het gedachtenisboek geschreven, we steken het licht aan en we zingen Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur.

Wat is troostend en helend? Zoals een mens verschillend kan rouwen, kan ook de manier waarop we troost en steun ervaren anders zijn. Een mens die er voor je is, een klein gebaar, een kaart, een telefoontje, iemand die eten voor je maakt. Iemand die luistert, die je echt hoort en niet meteen met een weerwoord komt, kan helpend en steunend zijn. Laten we zulke mensen zijn voor elkaar.

Misschien haal je troost uit je geloof en ervaar je Gods nabijheid. In de psalmen en klaagliederen wordt God vaak aangeroepen of aangeklaagd. Maar niet altijd voelt God dichtbij. God kan ook als ver weg of afwezig worden ervaren. In het liedboek vond ik voor mij troostende woorden van Stephen Fischbacher;

*Wanneer ik mij zo droevig voel
Kan ik het uitroepen naar U
Wanneer ik zoveel pijn heb
Voelt U iedere traan
Wanneer niemand me begrijpt
Bent U er altijd, bent U er altijd*

Geen goedkope woorden maar een uitroep, een klaagzang, een verlangen naar hoop en troost. Helpt het geloof jou en u bij gemis? Helpen rituelen, helpt een gebed?

Bij rouw is er vaak een tweede taal nodig. De gebruikelijke dagelijkse woorden

volstaan niet altijd. Het is een zoektocht door een land dat je niet kent, waar geen routebeschrijving van is. Huub Oosterhuis bracht het begrip een 'tweede

Allerzielen

Mijn vorige column -in juni- had als titel 'Eén geest, vele zielen, meer religie'. En nu mag ik weer een column schrijven. Deze zal verschijnen rond Allerzielen en gaat over rouwen. Eerlijk, ik vind het een uitdaging om daar iets over te schrijven. Een column is vaak puntig, misschien zelfs sarcastisch, op zijn minst uitdagend en prikkelend. Dat past toch niet bij het onderwerp 'rouwen'? En hoe kan ik daarover schrijven als niet-ervaringsdeskundig?

Volgens Wikipedia is Allerzielen de dag waarop de overledenen herdacht worden, en een dag om speciaal te bidden voor alle zielen waarvan wordt verondersteld dat ze nog niet in de hemel zijn. Immers, volgens de oude roomse traditie moeten de zielen

taal' in. Een religieuze taal die ons dichtert bij het mysterie, het geheim van God bracht. De eerste taal is die waarin we feiten naar voren brengen, de heldere waarheden, begrippen en formules. De tweede taal, de taal van het geloof, is die van beelden en poëzie waarmee je iets kunt uitdrukken van een werkelijkheid waarvoor eigenlijk geen woorden bestaan. Je leest tussen de regels door hoe het verdriet door je leven trilt.

Ik schreef een tekst geïnspireerd door Huub Oosterhuis.

Tinie Kämink

eerst gelouterd worden in het vagevuur, voordat zij daadwerkelijk in de nabijheid van God kunnen zijn.

Hier wordt het voor mij theologisch wel ingewikkeld. Wat zegt de Bijbel nu precies over hemel en hel, of een leven na de dood, en wat is de ziel nu eigenlijk? En het zal je man, je vrouw, je vriend of vriendin, je kind, je opa of wie ook in je nabijheid maar zijn. Hoe denk je over hem of haar na de dood? Wat gun

Een tweede taal

**Zoveel woorden
Stromen uit mijn mond
Uit mijn hart
Branden onder mijn huid**

**De pijn van het verliezen
Niet in basale taal
Te vatten
Raakt niet wat ik voel of zeggen wil**

**Hoe...hoe zeg me dan hoe
Zou ik kunnen vangen
In woorden
Mijn intens verlangen**

**De tweede taal
De taal van ontroering
De taal van stilte of een beeld
Zoektocht naar de diepste diepte**

**In die diepte mogen wij
Elkaar ontmoeten
Met kwetsbaarheid en kracht**

je hem of haar na de dood? Het zijn niet meteen thema's die het anno 2025 'goed doen'. En moet het daar eigenlijk wel over gaan? Is het als christen niet veel belangrijker hoe je tijdens het leven staat in het leven, wie God en wie Jezus dan voor jou zijn? Persoonlijk sprak dit jaar een preek van ds. Gugler wel aan. Zo'n tekst die ergens tussen staat en maar weinig wordt geciteerd. Johannes 5:24 zegt...: 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie mijn woord hoort en Hem gelooft, die Mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven en komt niet in het oordeel, want hij is overgegaan uit de dood in het leven.' Hoezo nog twijfelen over een leven na de dood als je deze tekst tot je laat doordringen.

Dan mag ook Allerzielen een hoopvolle dag zijn, een dag met een traan en een dag met een lach. Graag wens ik alle rouwendenden sterkte en hoop toe in deze periode van gedachtenis aan hun dierbaren.

Benjamin Jansen

Uitnodiging PGE Gemeenteavond - woensdag 19 november

Op woensdagavond 19 november om 20.00 uur zal er weer de jaarlijkse gemeenteavond van de Protestantse Gemeente Eindhoven zijn. Dit jaar zal deze gehouden worden in de Adventskerk, waar de Kruispuntgemeente onze gastheer zal zijn.

Als u naar deze gemeenteavond wil komen, moet u er wel op letten dat er dit jaar betaald parkeren is rondom de kerk. Gratis parkeren is wel mogelijk tegenover de kerk net buiten de ring.

U kunt hier die avond gebruik maken van het parkeerterrein van Ortesa. Ik hoop van harte dat u komt.

Voor de pauze zal er een presentatie zijn over TINT en het studentenpastoraat. We zijn in Eindhoven een studentenstad waar, naast de Technische Universiteit, ook een groot aantal hbo-opleidingen zijn. Daarom is het werk dat TINT en de studentenkerk doen, enorm belangrijk. Daarom ondersteunt de PGE dit werk ook en vanavond krijgen we te horen wat het werk van TINT en het studentenpastoraat allemaal inhoudt.

Na de pauze zal ik zelf de kernpunten presenteren van het nieuwe beleidsplan van de PGE dat de AK dit jaar heeft opgesteld. Dit beleidsplan geldt voor de periode 2026-2029 en geeft aan wat de plannen en doelstellingen zijn in deze periode. U kunt dit beleidsplan ook vinden op onze website www.pkn-eindhoven.nl. Tevens zullen zoals gebruikelijk de begrotingen voor het jaar 2026 worden gepresenteerd door de penningmeesters van het College van Kerkrentmeesters en van het College van Diakenen. Ook deze begrotingen kunt u vinden op onze website. Tijdens de afgelopen

Momenten met Hart, ziel en handen Vallen in oneindig zachte handen

Herfst

De bladeren vallen, vallen als van ver alsof in de hemel verre tuinen verwelken zij vallen tegen wil en dank.

En 's nachts, dan valt de zware aarde, weg van de sterren, in de eenzaamheid.

Wij allen vallen. Deze hand hier valt en kijkt naar de anderen: het is in allen.

Toch is er Een die al dit vallen oneindig zacht in beide handen houdt.

Rainer Maria Rilke

me goed om tijdens deze momenten te ervaren dat we niet alleen zijn in ons verdriet: iedereen draagt wel één of meerdere namen bij zich. Hoe meer kaarsjes er branden, hoe meer mij dat het gevoel geeft dat ook onze dierbare overledenen niet alleen zijn. Ook zij zijn samen, over de grens van leven en dood heen.

In het bijzonder denk ik vaak terug aan mijn collega Elisabeth, die ruim zeven jaar geleden op te jonge leeftijd is overleden. Zij was voor mij als een 'grotere zus' in mijn werk: ze stond achter me en bemoedigde mij. Ze liet me regelmatig weten hoe blij ze was met onze samenwerking en stak met haar vurige enthousiasme veel mensen aan. Ook nu nog kan ik soms ineens in tranen schieten als ik over haar praat. Dat voelt aan de ene kant verdrietig, aan de andere kant vind ik het ook mooi om te voelen dat ze veel voor mij betekend heeft. Ook zijn er soms spannende momenten in mijn werk, waarbij ik aan haar denk en voel dat ik daardoor kracht krijg.

Op Elisabeth's graf staat 'Zij is ons voorgedaan' en zo is het ook: er komt voor ons allemaal – vroeger of later – een dag, waarop we sterven. Net als Rainer

Maria Rilke schrijft in zijn gedicht 'Wij allen vallen'. Het gedenken van onze dierbaren helpt niet alleen om hen te eren, maar ook om erbij stil te staan dat wij ook zelf op een dag de overgang maken naar... Ja, waarheen? Volgens Rilke naar een plek waar grotere handen ons opvangen. Naar een plek waar iemand ons oneindig zacht in beide handen houdt.

Aan wie denk jij in deze dagen? Wat heeft diegene of hebben diegenen voor jou betekend? In hoeverre geloof je dat zij in oneindig zachte handen gedragen worden? Ik wens jullie toe dat de nagedachtenis aan wie jullie lief zijn, jullie kracht zal geven!

*Margit van Tuijl,
studentenpastor/life coach
voor studenten in Eindhoven*

www.youtube.com/watch?v=6xDqi-wWtX8

*Teun Kruijswijk Jansen (GB) en
Conny Sonneveld-Geldof
(Activiteitenbegeleidster in
Herbergier Scherpenzeel)*

Teun Kruijswijk Jansen en Conny Sonneveld-Geldof zijn de sprekers op deze bijeenkomst.

Beide keren beginnen we de middag in de Johanneskerk als altijd om 14.00 uur. We sluiten om 16.00 uur af en daarna is er gelegenheid iets met elkaar te drinken. Een vrijwillige bijdrage is welkom – er staat een doos in de hal. Voor ons is het erg belangrijk dat u zich van tevoren aanmeldt, uiterlijk 8 november of 6 december. Dat is nodig met het oog op het inkopen van drinken. U kunt zich aanmelden via de mail joachimenanna@hotmail.com. Of via de telefoon: Gonnie v.d. Pijl: 2621624, Klaas Meijer: 2410633

Iedereen is welkom ongeacht leeftijd/wijk/woonplaats/al dan niet betrokken bij de Johanneskerk.

*Namens Joachim en Anna,
Gideon van Dam*

Joachim en Anna – twee bijeenkomsten

Dinsdag 11 november 14.00 uur Johanneskerk

EEN BOEIENDE REIS DOOR ITALIË

Wat is uw oudste herinnering aan Italië? Italië is een land van oude cultuur en historie. We horen over de rijke geschiedenis van Italië en het ontstaan van de staat. We zullen de verschillen in bouwstijlen zien bij vele bouwwerken. De geschiedenis van steden ontdekken. Italië is rijk aan muziek.

De verhalen die kerken en hun schilderijen vertellen zullen we horen. Kent u de geschiedenis van Joachim en Anna? Ook zullen we de beelden en schilderijen uit musea laten spreken. We bezoeken steden van Verona tot Venetië, verder onder andere Florence, Rome, Pompeï en Napels, de Amalfi kust en als we er aan toekomen Genua en Milaan en andere steden ertussen. Wie waren de machthebbers in die steden? Kortom, een uitgebreid verhaal over Italië, met vele foto's en enkele heel korte filmpjes. Laat u verrassen! Misschien geeft het ook herkenning.

Ook 9 december bent u van harte welkom op een bijeenkomst van Joachim en Anna:

EVEN TOT HIER... EN WEER VERDER

Stap voor stap de weg zoeken. Voor wie met geheugenproblemen te maken heeft (onder andere door dementie) verandert er veel. Dat geldt ook voor de naasten, vriend, ambtsdraggers, contactpersonen, kerkgenoot of burens.

Wat in het contact altijd vanzelfsprekend leek, klopt gaandeweg steeds minder. Het is zoals je met lopen op een lastig begaanbaar pad steeds plek moet zoeken voor je voeten... *Even tot hier... en weer verder.* Steeds meer mensen met geheugenproblemen wonen in een thuissituatie, vaak nog met een partner en/of andere betrokkenen. Wij werden erdoor geraakt dat er (nog) weinig materiaal vanuit kerkelijke/pastorale richting is ontwikkeld voor deze situaties. We maakten (ook als vorm van geestelijke begeleiding) een losbladig boek dat heel behulpzaam kan zijn, in het contact met iemand die leeft met dementie en in het 'contact met jezelf' voor wie herinneringen en woorden niet meer goed kan vasthouden. In alle kleuren van de regenboog komt leven en beleven langs in dit boek. Andries Goovaart schreef er liederen voor, waarvan je er eentje met behulp van de QR-code of via youtube kunt beluisteren!

AK-vergadering hebben we deze begrotingen besproken. De begroting van het CvK laat duidelijk zien dat we te maken hebben met een krimpende kerk met minder inkomsten maar wel stijgende kosten. Ondanks het feit dat er in de begroting is aangenomen dat we de huidige vacatures tot april 2026 nog niet hebben kunnen vullen, is er nog steeds een tekort van rond de €100.000. Dat komt niet als een verrassing en er is eerder afgesproken dat we ons vermogen mogen inzetten om een dergelijk tekort te dekken, maar het is wel een reden voor zorg.

De begroting van de diaconie is niet veel veranderd ten opzichte van verleden jaar. Naast de normale diaconale uitgaven vindt u ook dit jaar een flinke bijdrage aan het project Huiskamer voor Vluchtelingen.

Ik hoop van harte dat u tijd zult kunnen vrijmaken om te komen en uw inbreng te geven.

*Henk Grootjans
Voorzitter Algemene Kerkenraad*

Evensong in de Cathrien

Op zondag 16 november zal er weer een Evensong in de Catharinakerk zijn.

De muziek zal bestaan uit Gregoriaanse gezangen die worden verzorgd door de Schola Catharina o.l.v. Ruud Huijbregts.

Toekomst

U bent er inmiddels misschien aan gewend geraakt dat de berichten over de Evensongs eindigen met een uitnodiging (om de Evensong te bezoeken en mee te maken) en een oproep (om de Capella te versterken). Deze keer is dat niet meer zo.

De Capella Vesperale is klein en kwetsbaar geworden. Het lukt op dit moment niet meer om de

Evensongs te verzorgen. Zeker niet nu de vaste dirigent, na vele jaren betrokken te zijn geweest bij de Evensongs, heeft aangegeven te zullen stoppen. Ook het aantal bezoekers van de Evensongs is in de afgelopen tijd zeer gering geworden. Met ingang van januari 2026 zullen de Evensongs daarom (voorlopig?) stoppen.

Bert Jan van Haarlem

Toelichting bij collectiedoelen

ZONDAG 2 november 2025

Collecte: Zending via Kerk in Actie

China – Diaconale trainingen voor kerken

Kerken in China hebben steeds meer te maken met beperkende regelgeving vanuit de overheid. Toch willen ze laten zien dat ze er zijn. Ze zoeken mogelijkheden om Gods liefde in daden om te zetten, om zo aanwezig te zijn in de Chinese samenleving. Ze zijn bijvoorbeeld actief in de ouderen- en gezondheidszorg, de opvang van verslaafden, of hebben preventieprogramma's rond verdovende middelen en hiv/aids. De Chinese Raad van Kerken ondersteunt plaatselijke kerken met advies en diaconale trainingen.

ZONDAG 9 november 2025

Collecte: Werelddiaconaat via Kerk in Actie

Zuid-Afrika – Een toekomst voor kansarme kinderen in Pretoria

Veel jongeren in Pretoria groeien op in gebroken gezinnen en gewelddadige wijken. De helft van

de jongeren maakt de middelbare school niet af en 40 procent tussen de 15 en 34 jaar is werkloos. De christelijke organisatie PEN is als een familie voor deze kansarme kinderen en jongeren. Ze krijgen begeleiding bij huiswerk en examens, maar leren ook sociale en creatieve vaardigheden die hen weerbaar maken. PEN blijft de kinderen trouw tot ze op eigen benen kunnen staan.

ZONDAG 16 november 2025

Collecte: Diaconie - Vluchtelingen in de Knel

Stichting Vluchtelingen in de Knel (VidK) komt op voor de belangen van vluchtelingen. De inzet van VidK komt voort uit wat zij iedere dag zien en meemaken aan menselijk leed. VidK ondersteunt mensen die de uitslag van hun procedure op straat moeten afwachten. Hoe vreemd dit ook klinkt; mensen moeten dan legaal hun procedure in Nederland afwachten, maar zijn verplicht om dat op straat te doen. Niemand die ze dan helpt. Daarnaast ondersteunt VidK ook mensen die zijn uitgeprocedeerd, maar die niet terug kunnen of durven. Alleenstaande vrouwen met kinderen, ouderen en zieken worden na hun afwijzing zonder enig pardon op straat gezet. Deze mensen zijn veelal getraumatiseerd door wat ze hebben meegemaakt. Hoe moeilijk het hier ook is, teruggaan is voor hen emotioneel onmogelijk. Zonder enige hulp worden zij geheel op zichzelf aangewezen. Wij zijn ervan overtuigd dat juist zij niet aan hun lot mogen worden overgelaten.

ZONDAG 23 november 2025

Collecte: Protestantse Kerk – Pastoraat

Nederland – Pastoraat bij rouw en gedachtenis

Pastoraat, een wezenlijk onderdeel van ons kerkzijn, is meeleven met elkaar, aandacht en zorg geven aan de ander. Zowel aan mensen binnen als buiten de kerk. De Protestantse Kerk ondersteunt allerlei vormen van pastoraat, zoals in de scheepvaart, gevangenis of bij studenten. Bij momenten van rouw en gedachtenis biedt de kerk ruimte aan gemeenteleden, maar ook aan wijk- en dorpsbewoners, om stil te staan bij hun verdriet. Dan wordt de kerk een vindplaats van geloof, hoop en liefde.

ZONDAG 30 november 2025

Collecte: Zending via Kerk in Actie

Rwanda – Kwetsbare kinderen een veilig thuis bieden

De organisatie Mwana Unkundwa startte na de genocide van 1994 met een opvangcentrum voor weeskinderen. Tegenwoordig begeleidt de organisatie jaarlijks 1300 kinderen en hun verzorgers, die te maken hebben met hiv of een andere beperking. Kinderen worden thuis bezocht en krijgen hulp op school. Ook verzorgers krijgen ondersteuning, bijvoorbeeld met goed voedsel. Via sport en spel leren kinderen omgaan met hun ziekte. Want ook als je met hiv besmet bent, ben je geliefd en heb je een toekomst. Op 1 december is het Werelddag. Daarom collecteren we vandaag voor een project in Rwanda dat kinderen met hiv helpt.

De Lutherwandeling van Wittenberg naar Rome in 1510

Etappe 16: Van Kalchreuth naar Neurenberg

Achter Luther aan lopen
Een tocht op stevige stappers

Markus Matthias over zijn wandeltocht in het voetspoor van Luther. Een serie met belevenissen, ontmoetingen, overdenkingen en beschouwingen opgedaan tijdens zijn voettocht in navolging van Luther in 1510 met Rome als einddoel.

We vervolgden het pad dat we in 2023 hadden verlaten en vertrokken vanuit Kalchreuth door het prachtige Sebalder Rijksbos, altijd met Neurenberg in zicht, iets in het dal gelegen. Grafheuvels uit de ijzertijd (1300-450 v.Chr.) midden in het bos getuigen nog steeds van vroege nederzettingen. Ons pad bracht ons rechtstreeks naar het kasteel van Neurenberg met een prachtig uitzicht over de stad.

Eindelijk in Neurenberg! Het moet voor Luther een opbeurend gevoel zijn geweest om in deze stad aan te komen, die aan het begin van de 16e eeuw zo'n belangrijk centrum was. Neurenberg was in die tijd een cultureel (Albrecht Dürer, Hans Sachs), technisch en economisch centrum. De insignes van het Heilige Roomse Rijk (inclusief kroon, scepter en keizerlijke bol) werden bewaard in de kerk van het Heilige Geestziekenhuis (1424-1796). 21 drukkerijen vormden de motor voor de mediarevolutie in de boekdrukkunst. Ook de 95 stellingen van Luther uit 1517 werden hier onmiddellijk na ontvangst van een handgeschreven exemplaar herdrukt.

Luther schrijft: 'Want Neurenberg straalt werkelijk door het hele Duitse land als een zon tussen de maan en de sterren, en wat in deze stad gebeurt, raakt ook andere steden.' De stad ligt ongeveer 330 km van Wittenberg, en Luther bereikte het waarschijnlijk na tien dagen wandelen, terwijl wij er twee keer zo lang over deden.

Er bestond een belangrijke kring van humanisten in Neurenberg, waarin ook Luthers orde-generaal en biechtvader Johannes von Staupitz werkte. Hier had Luther mensen kunnen vinden die het met hem eens waren in zijn beroep op de Heilige Schrift als bron van de theologie en in zijn pogingen om de kerk te vernieuwen. Later zou Neurenberg inderdaad snel overgaan naar het Reformatiekamp.

Waar Luther waarschijnlijk overnachtte, namelijk in het klooster van zijn Augustijnenorde, staat nu een parkeergarage! De reis van Luther vond echter plaats in 1511/12, in tegenstelling tot wat nog steeds op de plaque staat.

Als een echt persoonlijke herinnering uit de tijd vóór 1518, toen Luther opnieuw in Neurenberg was, kan misschien zijn opmerking over de Neurenbergse klok in een preek uit het jaar 1517 worden beschouwd (WA 1,133:1-3). In deze preek legt Luther de gelijkenis uit van de arbeiders in de wijngaard (Matteüs 20:1-16). Zoals bekend werken dagloners op verschillende tijdstippen.

Luther beschouwt de tijd van het eerste uur als de tijd van 6.00 uur tot 7.00 uur, zodat de anderen om 9.00 uur (derde uur), om 12.00 uur (zesde uur), vervolgens om 15.00 uur (negende uur) en uiteindelijk om 17.00 uur (elfde uur) beginnen te werken.

Luther wijst in de preek erop dat in Neurenberg de uren op een manier geteld werden die vergelijkbaar is met die van de Bijbel, maar ondertussen achterhaald is.

In Neurenberg gebruikte men namelijk twee afzonderlijke klokken voor dag en nacht, die elk met uur 1 begonnen (op 11 maart om 6.00 uur). Luther zag over het hoofd dat dus het derde uur in Neurenberg om 8.00 uur begon. Vooral deze fout zou een aanwijzing kunnen zijn dat Luther deze Neurenbergse telling niet had geleerd of gelezen, maar deze zelf (foutief) had waargenomen.

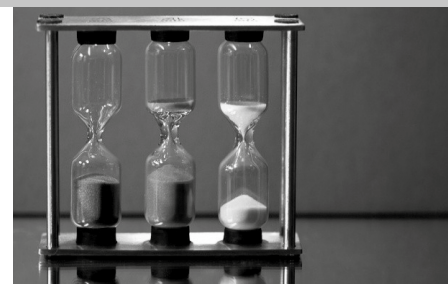
Markus Matthias

De zandloper

Een tijdje geleden werd mijn schoonvader tachtig en dit heugelijke feit werd uitbundig gevierd met familie en vrienden. Verjaardagsfeesten zijn dan vaak - vooral op gevierde leeftijd - een soort familiereünie.

Uit bijna alle hoeken van het land (en soms ook uit het buitenland) komen ze dan voor deze ene dag samen om de jarige het beste te wensen en uiteraard om oude bekenden en familieleden weer eens op een feest te ontmoeten. Vaak genoeg kom je oude bekenden alleen nog maar tegen op een begrafenis. En je weet nooit of je elkaar volgend jaar nog in leven en gezondheid kunt zien.

Daar zit helaas een niet te ontkennen waarheid in. Ik miste inderdaad ook een aantal mensen die tien jaar geleden, toen mijn schoonvader zeventig werd, er nog wel waren. De dood laat zich niet zomaar uit een verjaardagsfeest bannen. Hij is er nadrukkelijk aanwezig door de pijnlijke afwezigheid van geliefden. Dit voelde ik in het bijzonder toen een diaprojectie over het leven van mijn schoonvader werd vertoond. Het was alsof je in de bioscoop zit en de film van je eigen tachtigjarig leven loopt dan binnen 20 minuten langs je heen.

Ik keek in het halfdonker naar het gezicht van mijn schoonvader en vroeg me af waar hij nu aan zat te denken bij het zien van die oude foto's. Bijvoorbeeld de groepsfoto van de basisschool. Hoe velen zijn er nog in leven? Foto's van zijn trouwdag, de kinderen, vakantie... wat vliegt de tijd toch voorbij. 'Ik begrijp niet, dat ik al zo oud ben', zei hij vaak tegen mij. 'Tachtig!' Onwillekeurig moest hij aan Psalm 90 vers 10 denken: De dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaren, en, indien wij sterk zijn, tachtig jaren; wat daarin onze trots was, is moeite en leed, want het gaat snel voorbij, en wij vliegen heen. Hoeveel jaren, of maanden, of dagen zal mijn leven nog duren?

Op dat moment dacht ik: Ons leven lijkt op een zandloper waarvan alleen het onderste glas zichtbaar is. Je weet wel hoeveel zand al doorgelopen is maar je weet niet hoeveel zand nog in het bovenste gedeelte van de zandloper zit. Zijn het

slechts nog een paar korreltjes en dan is mijn tijd afgelopen, of zit er meer in?

Toen ik veertig werd dacht ik: statistisch gezien is de helft van mijn tijd al afgelopen. Zeker je kunt er nog een positieve draai aan geven: de helft ligt (misschien) nog voor je. Maar als je nu tachtig bent, wat dan? Als mensen je feliciteren met de woorden: 'Gezondheid en een lang leven!'... dan zou mijn schoonvader zeggen: 'Nou, dat lange leven heb ik gehad. Mij staat veel meer te wachten: het eeuwige leven!'

Mijn schoonvader is inmiddels al jaren overleden – maar zijn getuigenis zal ik nooit vergeten. Hij wist dat de dood niet het laatste woord had in zijn leven maar Jezus Christus die de dood heeft overwonnen.

In de maand november gedenken wij de overleden gemeenteleden die ons het afgelopen jaar ontvielen. Wij kijken terug – met verdriet om het gemis van een geliefde; maar we staren ons niet blind op de macht van de dood. We zien met vreugde uit naar de tweede Advent van Christus. Vanuit deze hoop kunnen wij het heden aan – in verbondenheid met Hem die ons meer beloofd heeft dan een beetje leven. Er is gelukkig meer. Dankzij Jezus Christus.

Werner Gugler

Bijbelacademie

Zondag 23 november – 19.00 uur

De brief aan de Hebreeën maakt duidelijk dat Jezus Christus veel meer betekenis heeft dan personen of instellingen van het Oude Testament. Hij is 'meer' dan de engelen (hoofdstuk 1-2), maar ook meer dan Mozes of Jozua. In Hebr. 3-4 wordt duidelijk dat Jezus als de betere hogepriester het volk de ware 'rust' kan brengen. Waarom dit zo belangrijk is probeer ik die avond uit te leggen.

Werner Gugler

BIJBELACADEMIE EINDHOVEN

Zondag
23 nov. 2025
19.00 uur

ds. W. Gugler
Adventskerk

Protestantse Gemeente
Eindhoven
Kruispunt

HEBREEËN 3-4
DE VERWAARLOOSDE BRIEF

Schrijf een brief - Verander een leven

Brieven schrijven is Amnesty's meest beproefde actiemethode. Postzakken vol brieven laten machthebbers weten dat onrecht moet stoppen. En dat de mensen voor wie actie gevoerd wordt, moeten worden vrijgelaten. Rond 10 december – de Dag van de Mensenrechten – schrijven mensen over de hele wereld samen brieven voor tien verschillende mensen of groepen.

Wij doen dat op 7 december: de zondagmorgen dienst staat in het teken van Write for Rights. We noemen alvast de namen van drie van de tien men-

sen of groepen die opkomen voor hun leefgebied, misstanden aan de kaak stellen of gearresteerd en gevangengezet zijn, omdat ze zich uitspraken. *Sonia Dahmani*, is een Tunesische advocate en mediapersoonlijkheid. Ze sprak op radio en tv regelmatig over de slechte behandeling van vluchtelingen vallend onder de "Tunesië deal" en werd op 11 mei 2024 gearresteerd op beschuldiging van het 'verspreiden van nepnieuws'. Ze is inmiddels tot vier jaar gevangenisstraf veroordeeld. Fotojournalist *Sai Zaw Thaïke* uit Myanmar kreeg in 2023 een celstraf van 20 jaar met dwangarbeid, nadat hij verslag deed over de verwoesting door de orkaan Mocha. De storm kostte minstens 148 mensen het leven in de deelstaat Rakhine, van wie velen behoren tot de vervolgte islamitische Rohingya-minderheid. *Makhabat Tazhibek Kyzy* was hoofdredacteur van een toonaangevend onderzoeksplatform in Kirgizië. Ze bracht corruptie aan het licht en gaf een stem aan

het volk. Ze werd in 2024 gearresteerd en veroordeeld tot 6 jaar gevangenisstraf. In een zeer ongebruikelijke vorm van straf nam de rechtbank ook de voogdij over Tazhibek kyzy' 12-jarige zoon op zich en gaf opdracht hem onder toezicht van de staat te stellen. Wil je ook meehelpen hen vrij te krijgen? Schrijf dan een brief! Vanaf half november zijn er na de kerkdienst pakketjes met 5 voorbeeldbrieven beschikbaar om vast thuis brieven te schrijven en/of kaarten te versieren. En blijf op 7 december, na afloop van de kerkdienst nog even na, want ook dan kan er geschreven worden en kunnen kaarten gemaakt worden om aan de activisten en hun families te sturen. Wil je alvast thuis beginnen met schrijven? Een schrijfpakket kan vanaf half november ook besteld en opgehaald worden bij

Henk en Margreet Damsma,
telefoon: 0402113595

FANFARE ORKEST

MASTERS
of
Soundtracks

By John Williams & Hans Zimmer

Laat je meeslepen door klassieke filmmuziek, het uitbundigste Fanfareorkest Wilhelmina 23 oktober 2025 in Nuenen. Staat erop, hoor de muziek en heb de magische 'in de bioscoop'!

Zaterdag 29 november 2025
Aanvang 20.00 uur

Studio BOXX, Spelgt 45, Nuenen

escan - via QR code of aan de deur

Fanfareorkest Wilhelmina live in concert

Stap in de wereld van de epische filmmuziek met Fanfareorkest Wilhelmina Eindhoven.

Laat je meevoeren door geliefde soundtracks uit onder andere Harry Potter, Pirates of the Caribbean, Schindler's List, Superman, The Lion King en Jurassic Park. Het concert is zaterdag 29 november 2025 en start om 20.00 uur in Studio BOXX, Spelgt 45 in Nuenen. Kaarten zijn te koop via www.fanfareorkestwilhelminaeindhoven.nl of aan de deur.

Stichting Oecumenische Vieringen Eindhoven

Op zaterdag 8 november a.s. organiseren wij onze eerste viering van het seizoen.

Voorganger zal zijn ds. Bert Jan van Haarlem.
Aanvangsuur: 18.30 uur
Plaats: Johanneskerk Mercuriuslaan 1B Eindhoven

Gemis

"Hoe gaat het met je?
Voel je je veilig?
Is er iets dat we vergaten te zeggen?
En maakt het nog iets uit?
Alles wat ik weet is dat ik je zo graag
had willen vertellen wat ik vandaag
gedaan heb..."

Waar ging je heen?
Het is misschien een stomme vraag,
maar ik zou het willen weten.
Ik denk, dat ik het nooit helemaal zal doorzien.
Alles wat ik weet is dat ik zo graag deze
eenzame dag met jou had willen doorbrengen.

Ik had je willen vertellen over
een man die wel honderd was of meer.
Hij leefde in een vallei tussen de bergen
en maakte diamanten uit sneeuw.
Ik had je willen vertellen over dat meisje,
dat nooit een woord sprak,
maar die duizend maal de strijd won,
die ze in de naam van de Heer vocht.
Ik had op mijn handen willen lopen en
proberen hetzelfde te doen voor jou.
Ik had graag de man achter de naam
willen leren kennen.

Hoe gaat het met je?
Ik heb spijt over de dingen die we

niet meer kunnen zeggen,
maar goed, veel zeiden we toch
nooit tegen elkaar...
Alles wat ik weet is dat ik graag
bij je was en hoeveel ik je
vandaag heb gemist."

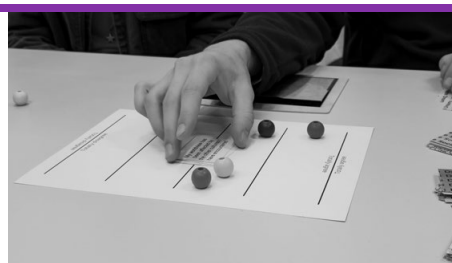
Wende Sniijders heeft dit lied 'Hey', dat ik hier uit
het Engels vertaald heb, geschreven voor haar va-
der, die overleden is. Met de muziek erbij klinkt
het helemaal mooi. Het lied raakt me, vooral om-
dat het zo herkenbaar weergeeft hoe het voelt als
je iemand mist. Ja, want het ergste is, dat je niet
meer met diegene, die je verloren hebt, kunt spre-
ken. Je kunt die hele gewone dagelijkse dingen
niet meer met elkaar delen. Je kunt elkaar niet
meer bereiken. En dan komen de vragen. Duizen-
den vragen. Waar ben je nu? Hoe is het met je?
Voel je je veilig? Er is zoveel dat open blijft; zoveel
dat onbeantwoord blijft; zoveel, dat je nog had
willen zeggen en gewoon vertellen. Ja, was je er
nog maar. Kon ik je maar uit de dood vandaan

halen. Ik had er alles voor over. Ik zou je in mijn
armen sluiten en je troosten. Ik zou je verhalen
vertellen over hoop en moed.

In november worden er op veel plekken gedachte-
nisbijeenkomsten gehouden om stil te staan bij het
gemis van dierbaren die je verloren hebt. Zo ook op
de Grote Beek. Naast de algemene herdenking is er
een bijeenkomst speciaal bedoeld voor nabestaan-
den van mensen die door suïcide zijn omgekomen.
De bijeenkomst is kleinschalig. Er is veel ruimte voor
persoonlijke verhalen. Dit gebeurt onder andere aan
de hand van een voorwerp dat de overledene symbo-
liseert en een muziekstuk dat bij hem of haar hoort.

Na afloop horen we vaak van nabestaanden dat
ze er tegen op zagen om te komen, maar dat ze nu
blij en opgelucht zijn dat ze het toch gedurfd heb-
ben. Voor velen is het de eerste keer dat ze na het
overlijden zo openlijk over hun verlies met anderen
hebben kunnen spreken. Er is veel herkenning en
erkenning over en weer. Te weten dat je niet de eni-
ge bent die dit overkomt, geeft troost, verlichting
en zelfs nieuwe moed om verder te gaan. Of zoals
een nabestaande het verwoordde: 'Ik kan weer
opnieuw beginnen met mijn leven'. Ook hier zijn
er grote en vaak nog pijnlijke vragen. En tegelijk
merk je hoe er beetje bij beetje een gesprek op
gang komt, niet alleen met elkaar, maar ook met
de overledene. Een gesprek door de dood heen.

Inkeri Hyvarinen
Geestelijk verzorger GGZ

In gesprek bij de Conversation Game

Voor mij persoonlijk was het ook een kleine
eyeopener. Soms vind ik het lastig om echt in
gesprek te gaan met mensen die ik niet ken, of
voel ik de energie niet om die stap te zetten.
Je denkt al snel: we zijn te verschillend of het
klikt vast niet. Maar deze avond liet me weer
zien dat herkenning soms juist op onverwachte
plekken ontstaat, dat het echt waardevol kan
zijn om de tijd te nemen en te luisteren. Ik hoop
dat ook weer mee te nemen in de komende
events die we mogen organiseren.

Anne-Wil van den Heuvel
Student-assistent/event
organisator bij TINT
www.tint-eindhoven.nl

Filosoof

Een jonge man met de Spaanse nationaliteit
vertelde mij dat hij een aantal maanden in een
distributiecentrum had gewerkt in Nederland.

Dat is een zware en geestdodende baan. Hij liet
mij zijn onderarmen zien, die vol met krassen za-
ten. De kratten en kisten die hij had moeten ver-

plaatsen, hadden die sporen nagelaten. Nu was
hij op weg naar Spanje, naar zijn vader en moeder
om een tijdje bij hen te zijn.

Maar hij was blij want hij had geld verdiend voor
zijn studie. Hij wilde naar Berlijn gaan om daar te
studeren. Ik vroeg wat hij wilde gaan studeren. Hij

zei: filosofie. Ik zei dat dat een zeer interessante
studie moet zijn. Wat een bijzondere combinatie.
Zo'n vervelende baan, aan de ene kant, en zo'n
diepzinnige studie aan de andere kant. Ik heb
hem veel succes gewenst, en een goede reis.

Mirjam van Nie

Vanuit het Open Huis

Op 8 oktober hadden we onze najaars-
kledingmarkt. Vier jaar geleden zijn we daar
mee begonnen op voorstel van Netwerk
Goed Volk. Samen verzamelden we kleding
en samen regelden we vrijwilligers. Het
was toen een groot succes. Zo groot, dat
we besloten het twee keer per jaar te doen:
een in het voorjaar met zomerkleding en
een in het najaar met winterkleding. Ook
dat bleek een schot in de roos.

Maar inmiddels bestaat Netwerk Goed Volk
niet meer, heel jammer, maar we wilden onze

kledingmarktbezoekers niet teleurstellen. Dus
deze keer helemaal door onze eigen mensen
geregeld en bemand. Dat bleek verrassend goed
te gaan. We dachten aan 40 zakken kleding.
Mar Lommers heeft die taak op zich genomen,
maar Mar bracht bijna het dubbele. Het was veel,
maar heel mooi en divers: jassen, handschoenen,
mutsen, schoenen, jassen, broeken, truien,
sokken, ondergoed en nog veel meer. Geweldig.

Om tien uur begonnen we met koffie en het
bespreken van een werkplan. Sterke mensen
brachten tafels in de kerk en alle vuilniszakken
lagen al op de bestemde plaats. Er waren
aanduidingen wat er op welke tafel moest komen
en het grote uitpakken kon beginnen. Gelukkig
stond op de meeste zakken of het dames- of
herenkleding was. Dat was heel handig. Dames-
en herenkleding apart en veel meer heren- dan
dameskleding, precies wat nodig was.

Toen alles klaar was hebben we samen geluncht,
was de soep warm en koffie en thee klaar. De
deuren konden open!

Er was duidelijk goed gecommuniceerd dat er een
kledingmarkt was, want er stonden al mensen te

wachten: het was dringen bij de kleding, de soep
en de koffie. Je zag alleen maar blije gezichten
en kijkend naar de volle tassen die meegenomen
werden, was het aanbod naar de zin van velen.

Ook de frietkar was er weer, zoals andere jaren. Deze
wordt betaald van giften die we krijgen van 4Tunes-
Entertainment en de Jacobushoeve. Iedere keer weer
een feestje. Dit jaar stond hij pront op het plein net
voor de kerk. Vanwege de voorbereidingen voor de
marathon was er aan de zijkant geen plaats. Maar het
werkte prima. Wie een bonnetje had kon friet en een
snack halen. De frietbakker had het er maar druk mee.

Ook leuk om te vertellen is, dat we ook dit jaar
een aantal leerlingen van het Augustinianum
krijgen die, in het kader van de maatschappelijke
stage, vrijwilligerswerk komen doen. Ze gaan in
gesprek met onze gasten, bakken pannenkoeken
of maken broodjes worst klaar. Vorig jaar was dat
een groot succes en ook dit jaar zal het weer even
verwennen zijn. Even iets anders dan gewoon.

We bestaan inmiddels 39 jaar en blijken nog steeds
belangrijk te zijn voor mensen die een fijne plek
zoeken om even op adem of tot rust te komen. Wat
fijn dat we dat al zo lang mogen en kunnen doen.

Bernadette van Litsenburg

Een gesprek met betekenis

De introductieweek. Elk jaar weer een week
waarin eerstejaars elkaar, de universiteit
en de stad leren kennen. Verenigingen en
andere organisaties doen hard hun best om
de studenten zich welkom te laten voelen in
de studentenwereld (lees: proberen zichtbaar
te zijn om studenten naar hun activiteiten te
krijgen). Ook TINT was van de partij.

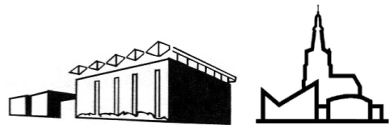
Misschien heeft u dit jaar de introductieweek
in het nieuws gezien, waar het de feestloze
introductieweek genoemd werd. Deze titel verwees
naar de extra avondactiviteiten waar studenten
(naast de gebruikelijke feesten) naartoe konden, ze
konden spellen spelen, breien of meedoen aan de
Conversation Game van TINT.

Bij de Conversation Game laten we studenten op
een ontspannen manier met elkaar in gesprek gaan
over stellingen. De stellingen hadden we dit keer
toegesplitst op onderwerpen die relevant kunnen
zijn voor (internationale) eerstejaars studenten,

zoals het aangaan van nieuwe vriendschappen,
dromen en ambities voor de toekomst en identiteit.

Tijdens de avond zaten we in kleine groepjes
verspreid over de ruimte. Eén groepje bestond uit
een volledig introgroepje dat elkaar al relatief lang
kende, ze hadden elkaar eerder die dag ontmoet. :)
Achteraf vonden ze het prettig om elkaar ook op een
andere manier te spreken; de stellingen boden een
opstapje om verder met elkaar in gesprek te gaan.
Door het spelelement blijft het laagdrempelig; je
kiest zelf wat je wel en niet wilt delen.

Andere groepjes ontstonden gedurende
de avond. Studenten uitten hun zorgen en
onzekerheden over het aangaan van nieuwe
vriendschappen, de politieke situatie in hun
thuisland, en hoe spannend het is om opeens
verder van hun ouders te wonen. Ik vond het
mooi om te zien hoe er al snel openheid was en
hoe studenten met verschillende achtergronden
herkenning in elkaar konden vinden.

JOHANNESGEMEENTE

Johanneskerk, Mercuriuslaan 1b T 2435248
Wijkredactie, De Pannelaan 6 T 2912214
E-mail: redactie-woensel@pkn-eindhoven.nl
Koster: vacant

Kerk in Son, Zandstraat 26, Son
Kerkbeheer: dhr. P. Greijdanus T 06 19546912
E-mail: kerkbeheerson@gmail.com

VIERINGEN

Zondag 2 november
Voorganger Johanneskerk: ds. Kirsten Wuijster
Voorganger kerk in Son: ds. Welmoed van Severter

Zondag 9 november
Voorganger Johanneskerk: dhr. Rob Kosterman
Voorganger kerk in Son: mw. Berthilde van der Zwaag

Zondag 16 november – gezamenlijke dienst in de kerk in Son
Voorganger

Zondag 23 november
Voorganger Johanneskerk: ds. Claartje Sloomans
Voorganger kerk in Son: ds. Van de Dussen

Zondag 30 november
Voorganger Johanneskerk: ds. Kirsten Wuijster
Voorganger kerk in Son: ds. Marie-Jantien Kreeft

Woensdag 3 december
Johanneskerk, 19.30 uur, vesper

Zondag 7 december
Voorganger Johanneskerk: ds. Bert Jan van Haarlem
Voorganger kerk in Son: ds. Welmoed van Severter

Woensdag 10 december
Johanneskerk, 19.30 uur, vesper

VANUIT DE GEMEENTE

Uitnodiging: lunch donderdag 20 november
Op donderdag 20 november willen de gastheren en gastvrouwen van de koffie-inloop u een gezellige lunch aanbieden. De inloop is zoals gebruikelijk vanaf 10 uur open. De lunch begint rond 11.30 uur en is rond 13.00 uur afgelopen. Deelname is gratis, een vrijwillige bijdrage is welkom. We vragen u om u uiterlijk maandag 17 november op te geven als u van plan bent om te komen: Per mail: janneke.vanwijk@hotmail.com, of telefonisch bij Gonnie van de Pijl tel. 040-2621624, of mondeling bij een van de gastheren/-vrouwen, via de intekenlijst. Wilt u uw naam en telefoonnummer invullen en met hoeveel personen u komt, met het

oog op de inkopen. U bent van harte welkom!
Namens de vrijwilligers van de koffie-inloop

Koffie-inloop

Elke donderdagmorgen van 10.00 tot 12.00 uur is er een koffie-inloop in de hal van de Johanneskerk. Iedereen is daar hartelijk welkom!

Adventskalender 2025

Het thema van de adventskalender 2025 is 'Kijk! Laat je verrassen door Gods weg in deze wereld'.
Voor elke dag is er een overdenking, aangevuld met liederen en gebeden. Bestel de kalender voor 1,50 euro per stuk via de website: protestantsekerk.nl. (Voor gemeenteleden die deze niet zelf kunnen bestellen is er een beperkt aantal kalenders op voorraad in de kerk.)

*Baukje Wisse,
diaconie Johanneskerk*

Ouderenmiddagen Johanneskerk

Beste gemeenteleden,
Meer dan 30 jaar werd er voor de ouderen van de Johanneskerk, voorheen de Morgenster en Emmaüskerk, met Pasen en Kerst een speciale viering voor ouderen georganiseerd. Deze middagen werden druk bezocht. In de loop der jaren zagen wij het aantal bezoekers van deze middagen ieder jaar teruglopen. Dit kan o.a. komen doordat een aantal bezoekers, ondanks dat er voor vervoer werd gezorgd, niet meer in staat was om te komen, maar ook omdat vaste bezoekers verhuisd zijn naar andere woonvormen waar heel veel wordt georganiseerd. Tijdens de laatste kerstmiddag in 2024 waren er evenveel vrijwilligers als bezoekers. De organisatiecommissie heeft daarom het besluit genomen om te stoppen met de ouderenmiddagen met Kerst en Pasen. Dit doen we met pijn in ons hart, want we bewaren allemaal goede herinneringen aan deze middagen. Dit mag blijken uit het feit dat één van de vrijwilligers al vanaf het begin bij de organisatie betrokken is geweest. Vanaf deze plaats

wil ik dan ook alle vrijwilligers die door de jaren heen gezorgd hebben voor een sfeervolle en zinvolle middag, heel hartelijk bedanken voor hun inzet.

*Namens de kerkenraad,
Diny Zuidam*

WIJKGEMEENTE EINDHOVEN-ZUID

Ontmoetingskerk, Meerkollaan 3 T 2437651
Wijkredactie, Diepmeervan 26 T 2122563
E-mail: zuid.wijkredactie@pkn-eindhoven.nl
Kerkbeheer: dhr. V. Valstar T 06-19036008

VANUIT DE GEMEENTE

Write for Rights 7 december

Deze dienst die is voorbereid door de jeugdkerk en de 18+ groep, staat in het teken van Write for Rights, de schrijfactie van Amnesty, waarbij we aandacht vragen voor (groepen) mensen die opkomen voor hun leefgebied, misstanden aan de kaak stellen of gearresteerd en gevangengezet zijn omdat ze zich uitspreken. Na de succesvolle schrijfactie van vorig jaar (er werden meer dan 300 brieven en 150 kaarten geschreven) hopen we dat er na afloop van de dienst veel mensen nablijven om brieven te schrijven.

Adventsondbijt 14 december

Omdat "SAMEN" van december net voor het Adventsondbijt uitkomt, alvast een reminder: zet 14 december in je agenda als je bij het Adventsondbijt wilt zijn. Opgeven kan al per mail: adventsondbijt@gmail.com

Informatiemoment over het Kerk in Actie-project in Colombia: zondag 18 januari

Zoals ongetwijfeld bij jullie bekend, is onze Avondmaalscollecte sinds januari voor het opleiden van kansarme jongeren in Colombia. Op zondag 18 januari organiseren we een informatiemoment in de kerk over het project in Colombia, waarvoor we het afgelopen jaar hebben gecollecteerd. Nic Rijnbende zal na de kerkdienst, tijdens het 12-UURTJE, vertellen over dit inspirerende project van Kerk in Actie, dat jongeren in het noorden van Colombia helpt om een toekomst op te bouwen. Nic Rijnbende is een consulent van Kerk in Actie. Tijdens de bijeenkomst vertelt Nic meer over hoe ons ingezamelde geld wordt besteed en welke resultaten er al zijn bereikt. Het is mooi om te horen hoe onze bijdrage helpt om jongeren nieuwe kansen te geven en hun leven een positieve wending te laten nemen.

Wanneer: zondag 18 januari

Tijd: 11.30 uur (na de dienst)

Waar: in de kerkzaal van de Ontmoetingskerk
Na afloop is er een afsluitende lunch. In verband met de lunch is het voor de organisatoren belangrijk om te weten hoeveel deelnemers er zijn. Er zal een intekenlijst klaarliggen voor aanmelding, opgeven kan ook via het

emailadres: twaalfuurtjeontmoetingskerk@gmail.com
Telefonisch aanmelden kan bij:
Margreet Damsma 040-2113595
of Tinie Kämink telefoon 06 1828 2434.

Iedereen is van harte welkom!

Marieke, Ellen & Maaïke

Oproep namens de beroepscommissie

We willen de activiteiten van de Ontmoetingskerk-gemeenschap beter in beeld brengen. Een potentiële dominee die de Ontmoetingskerk-website gaat bekijken ziet dan naast de wervende teksten ook een kleurrijk en warm beeld. Daarom maken we foto's. Om te beginnen gebeurt dat na de dienst tijdens het koffiedrinken en bijpraten. Als u persé niet op de foto wilt, geeft u dat dan alstublieft aan, dan kunnen we daar rekening mee houden. (zie onderstaande personen) Als u van andere activiteiten foto's heeft, levert u die dan aan bij Cor Goelema, Giny Middel of Irene Lammers. De personen die er op staan moeten wel akkoord zijn met publicatie op de website.

Giny Middel: gi.middel@planet.nl

Irene Lammers: ilamm40@gmail.com

Cor Goelema: cor.goelema@gmail.com

De Kapel

VIERINGEN

Zondag 2 november Johanneskerk – 12.00 uur Viering Velerlei	Zondag 23 november Johanneskerk – 12.00 uur Oecumenische viering, Elcke Smits
Zondag 9 november Johanneskerk – 12.00 uur Oecumenische viering, Jef De Schepper	Zondag 30 november Johanneskerk – 12.00 uur Oecumenische viering
Zondag 16 november Johanneskerk – 12.00 uur Viering Velerlei	Zondag 7 december Johanneskerk – 12.00 uur Oecumenische viering, Jef De Schepper

De collecte in elk van onze vieringen is voor onze goede doelen: de Huiskamer voor Vluchtelingen en Vluchtelingen in de Knel.

LITURGISCHE VIERINGEN

Een liturgische viering wordt door vrijwilligers van de liturgiegroep samen met een voorganger voorbereid. Tijdens de viering lezen we teksten uit de Bijbel en soms ook teksten uit andere tradities of gedichten. We tasten en zoeken naar hoe die oude verhalen uit de Bijbel in ons leven nu van betekenis kunnen zijn en we proberen de krant naast de Bijbel te leggen, ook delen we brood en wijn met elkaar. De voorgangers hebben verschillende achtergronden waardoor iedere viering een eigen accent krijgt. Het koor van De Kapel luistert deze vieringen muzikaal op. Wees welkom.

KRUISPUNTGEMEENTE

Adventskerk, Camphuyzenstraat 4 T 2520472
Wijkredactie, T 2097623

E-mail: w.gugler@filternet.nl

predikant@kruispuntgemeente.nl

Website: www.kruispuntgemeente.nl

Kerkbeheer: dhr. T. Poot T 06 53362677

E-mail: beheerder@kruispuntgemeente.nl

VANUIT DE GEMEENTE

Dankdag voor gewas en arbeid

Woensdag 6 november viëren we de dankdag voor gewas en arbeid. Een dag die ons eraan herinnert dat niets vanzelfsprekend is. Een moment om samen stil te staan en dankbaar te zijn voor ons eten, gezondheid, werk, vrijheid en geloof. Traditiegetrouw zamelen we dan lang houdbare etenswaren en andere bruikbare spullen in voor mensen die het met zoveel minder moeten doen. Zo willen we onze dankbaarheid tonen voor al het goede dat we uit Gods hand ontvangen hebben en tegelijk delen met mensen die het minder hebben.

Eeuwigheidszondag

Zondag 23 november is het Eeuwigheidszondag. In het afgelopen kerkelijk jaar is één gemeentelid van ons heengegaan. We denken met liefde aan Roosje en ook aan hen die eerdere jaren zijn overleden. Hun namen en herinneringen blijven in ons hart bewaard.

Gerda van den Bos

LUTHERSE GEMEENTE

Kerkdiensten in Dommelhoefstraat 1a
Wijkredactie, Amerlaan 2 T 2623104
E-mail: redactie@lutherszuidnederland.nl
Website: www.lutherszuidnederland.nl

VIERINGEN

De vieringen van de Lutherse Gemeente staan op pagina 14 bij de kerkdiensten.

VIERINGEN Velerlei

Viering Velerlei - zondag 2 november Muziek die inspireert

In deze viering maken we een simpele reis door de geschiedenis van muziekstijlen en -stromingen die we ook meegemaakt hebben of nog steeds binnenlaten in onze eigen oecumenische Kapelgemeenschap. We beginnen met een van de sacrale muziekstijlen: het Gregoriaans. Na de reformatie werd de orgeltraditie enorm sterk uitgebouwd dus ook die zal niet ontbreken in onze tijdlijn. Als Klassieke Muziek in de late middeleeuwen opkomt (Gregoriaans wordt uitgewerkt tot meerstemmigheid en met notenschrift) komen grote componisten op met grote werken. In de Kapel klinken eerder de modern-klassieke componisten. Hun bijdrage staat garant als rustpunt, als steun voor bezinning. In de jaren 60-90 komt de ecclesiastische muziek opzetten, gebaseerd op sterke poëtische teksten (onder anderen Oosterhuis) en dan op muziek gezet (onder anderen Antoine Oomen). En sinds kort laat ook de jongere generatie zich horen. Kritisch of juist zoekend, uitdagend of juist verzoenend, met eigen liedteksten. We hebben 5 musici (Peter van Overbruggen, Simon Kadijk, Kim Beks, Michel Besnard en Charlotte Theunissen) die ieder gepassioneerd zullen vertellen en laten horen welke stijl hen inspireert! Kerkmuziek door de eeuwen heen, het blijft boeien.

Paul Mulder en Sjef Ernes

Viering Velerlei - zondag 16 november Themalunch met de pastoraatsgroep

Op zoek naar een nieuw thema voor de viering van 16 november kwamen we op het idee aan te sluiten bij de actualiteit. En wat is actueler dan de intocht van Sinterklaas. In dat verband dachten we aan wensen van groot en klein in het groot en in het klein. Zo kwam onze werktitel tot stand: 'Wensen zonder grenzen'. Als u er meer over wilt weten zien we u

graag op 16 november bij onze themalunchviering.
De pastoraatsgroep

In de adventstijd hebben wij alleen liturgische vieringen, geen vieringen velerlei.

OVERIGE BIJEENKOMSTEN

Dialoogavond – donderdag 20 november
Asiel en Migratie
Locatie: Huiskamer voor de Vluchtelingen
Tijd: 20.00 uur

Klein Kerstoratorium

De Kapel gaat op kerstavond om 21.00 uur het Klein Kerstoratorium zingen, zing je mee? Een van de hoogtijdagen voor ons als koor is toch wel de kerstperiode. Juist dan is het samen zingen extra mooi, zeker om zingend toe te werken naar het hoogtepunt op kerstavond. Ieder jaar maken we daartoe een keuze voor het repertoire uit ons eigen bestand, of we gaan op zoek naar nieuw werk. Voor dit jaar is dat het Klein Kerstoratorium geworden van Huub Oosterhuis en Antoine Oomen. Voor ons koor alweer lang geleden, sommige koorleden hebben het zelfs nog nooit gezongen! En wat zou het mooi zijn als we dit met een groot koor zouden kunnen doen. Bij deze willen we jullie dan ook van harte uitnodigen om ons mee te doen! Ter voorbereiding organiseren we op **zaterdag 29 november** een speciale koordag van 11.00 tot 16.00 uur, inclusief lunch, op een nader te bepalen locatie. Op deze koordag zullen ook de pianiste, een fluitiste en een hoboïste aanwezig zijn, én de liturgievoorbereiders die de te lezen stukken verzorgen. Wellicht zal er ook aandacht op een of meer repetitieavonden voor ingeruimd worden, hierover volgt nog overleg. Als je mee wilt doen of meer informatie wilt, stuur dan even een berichtje naar secr@kapel-eindhoven.nl

Het koorbestuur

Onbegrepen gedrag thuis

Het College van Diakenen heeft onderstaande informatie ontvangen en besproken. Het CvD heeft zelf niet de menskracht om actief aan het initiatief in Eindhoven deel te nemen. Deze oproep wordt op verzoek van het CvD in SAMEN geplaatst om kerkleden op de hoogte te stellen en de gelegenheid te geven op enige wijze mee te helpen

U ontvangt deze mail van een collega-ambtsdrager uit Zutphen. Ik ben ouderling in de Walburgiskerk in Zutphen en houd me daar vooral bezig met pastoraat. Dat heeft mijn hart: me inzetten voor de ontmoeting met anderen.

Datzelfde trekt mij in een activiteit die ik samen met Ineke van Hofwegen heb opgezet: aandacht voor de man of vrouw met dementie. En daarbij richten wij ons speciaal op mensen met dementie en hun mantelzorger, in ons geval op mensen met dementie die nog thuis wonen.

Juist bij de diagnose 'dementie' begint voor veel anderen een ware zoektocht om grip op hun leven te houden. Een zware tocht. Die vaak, als de ziekte sterk 'toeneemt', veel verwarring en eenzaamheid tot gevolg heeft. Voor zowel de m/v met dementie als voor diens mantelzorger verandert hun leven sterk. Wat de situatie niet makkelijker maakt, is het doolhof aan regelingen waar je je doorheen moet worstelen om hulp te krijgen. Eenzaamheid en isolement liggen op de loer.

Samen met het Leger des Heils
Omdat deze mensen (die zó met dementie geconfronteerd worden) niet veel ontmoetingsmogelijkheden hebben, hebben we een paar jaar geleden contact gezocht met het Leger des Heils. En binnen deze or-

ganisatie met de dame die 'Geloven in de Buurt' aanstuurt. Dat is mevrouw Margo Merts en zij heeft op voortvarende wijze een en ander ter hand genomen, meegedacht, geholpen bij de financiering aan de start en bij het vinden van pilot-locaties om te kijken hoe we in twee buurthuis kamers een proef konden doen met het ontvangen van mensen met dementie. Een van die pilots vindt plaats in Eindhoven.

Eindhoven
Bij Buurthuis kamer 'De Ontmoeting' in Eindhoven zijn in de afgelopen maanden 10 x (tien!) vijf mensen met dementie ontvangen voor een gesprek, een sfeervolle ontmoeting en een gratis drie-gangendiner. Het gaat om een vaste groep van vijf gasten en dat aantal wordt aangevuld met begeleiders, maar tegelijk is deze bescheiden start precies wat goed werkt. Een overzichtelijk aantal mensen, een warme ontvangst met veel begrip en een 'vaste routine'. Mevrouw Merts heeft ervoor gezorgd dat er trainingen aan de medewerkers en vrijwilligers mogelijk waren over de omgang met mensen met dementie maar verder zijn alle kosten van deze bijeenkomsten inclusief de maaltijden steeds voor 'De Ontmoeting' zelf.

Steun door bekendheid en bijvoorbeeld een doelcollecte?
Hoewel het Leger des Heils bewust is gestart, zonder zich om de kosten te bekommeren (vanuit VERTROUWEN!), zitten er natuurlijk kosten aan dit project. Vandaar dat ik contact zoek. Niet alleen om een financiële bijdrage maar ook om eventueel inzet van vrijwilligers, meelevens en gebed. In mijn eigen kerkelijke gemeente hebben we naast de vaste collecte voor de 'kerk' ook met grote regelmaat zgn. 'doelcollectes' waarvan de opbrengst naar

het dan genoemde doel gaat. Dat kan gaan over opvanghuizen 'tegen Huiselijk Geweld', jeugdwerk, zendingsprojecten, steun aan ontwikkelingswerk in Zuid-Afrika enz. Ik heb zelf nu een keer een project mogen aandragen waarbij kinderen in derdewereld landen schoolboeken krijgen. Meestal hoort bij zo'n doelcollecte een toelichting omdat de eerste keren het doel nog onvoldoende bekend is.

Onze vraag aan u...
Zou ik een afspraak met u mogen maken, hetzij om bij u te komen of online om te kijken of uw gemeente ook zou willen helpen bij de pilot nu in 'De Ontmoeting'? Bijv. via een collecte of anderszins door info in uw kerkblad of nog anders? Nog even over mijn achtergrond en die van mijn collega Ineke van Hofwegen. Wij zijn beiden al jaren betrokken bij projecten over dementie. Voor mij geldt dat ik ook in veel kerkelijke gemeenten lezingen over dit onderwerp heb gegeven en over de manier waarop je als kerkelijke gemeente met deze groep mensen 'dementie-vriendelijk' kunt omgaan. Bovendien hebben Ineke en ik de laatste jaren, samen met twee andere trainers, lezingen, workshops en trainingen gegeven voor casemanagers, vrijwilligers en mantelzorgers voor verschillende vrijwilligersorganisaties en burgerlijke gemeentes. Ik stuur u hierbij een link naar onze organisatie. <https://onbegrepengedragthuis.nl/>

Contact?
Ik hoop van u te horen n.a.v. mijn vraag. Met een hartelijke groet uit Zutphen,

Alice Hilbers 06-51 51 33 06,
(OnbegrepenGedragThuis)

Kerst sing-along

Maandag 8 december - 19.30 -20.30 uur, inloop vanaf 19.00 uur
Johanneskerk

Het vrouwenvocaal ensemble, onder leiding van Dineke van der Sman, verzorgt 8 december een sfeervolle kerstzangavond, voor dames én heren. U kunt een aantal bekende kerstliederen meezingen, of alleen komen luisteren. Zangervaring is niet vereist.

Na afloop is er een nazit met koffie, thee, fris en wat lekkers. Opgave vooraf is niet nodig.

Voor deelname vragen wij u een bijdrage van 3 euro per persoon contant te voldoen bij de ingang. Daarvoor ontvangt u een consumptiebon. Van harte welkom!

Annemieke Luiten

PITSTOP

JONGERENCENTRUM EINDHOVEN

Pitstop is een sociaal en educatief centrum voor jongeren van 10 tot en met 23 jaar in Eindhoven. Het is een plek waar jongeren kunnen ontmoeten, ontspannen, ontdekken en ontwikkelen. Het centrum biedt een veilige, laagdrempelige omgeving waarin jongeren zichzelf mogen zijn, gehoord worden en gestimuleerd worden om hun unieke talenten te benutten. Vanuit een christelijke identiteit en maatschappelijke betrokkenheid werkt Pitstop samen met jongeren van diverse achtergronden en culturen, ongeacht geloofsovertuiging.

De kernmissie van Pitstop is jongeren te ondersteunen in hun persoonlijke en sociale groei, zodat zij kunnen opgroeien tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen die een positieve bijdrage leveren aan de samenleving. De organisatie speelt hierin zowel een preventieve als begeleidende rol, en werkt nauw samen met scholen, wijkteams, zorgorganisaties, kerken en andere maatschappelijke partners.

Een belangrijk onderdeel van het aanbod is de vrije inloop, ook wel de jongerensoos genoemd. Jongeren kunnen hier na schooltijd terecht voor ontspanning, gezelligheid en contact met leeftijdsgenoten.

Met Hart, Ziel en Handen

Het kan bijzonder lopen in het leven. Denk eens terug aan hoe gesteld je bent op bepaalde dingen, mensen, plekken, vaardigheden, sporten en hobby's. En hoe je diegene ontmoette of hoe het begon. Dat proces begint elke dag. Het boek dat je vandaag open slaat, het lied dat je vandaag voor het eerst hoort, is over een paar jaar misschien je lieveling.

Onbekende plekken, of zelfs verachte plekken, kunnen je woonplaats of werkplek worden waar je niet meer zonder kunt. Of je leert iemand kennen die daar woont, misschien wel een geliefde of vriend. Je kind krijgt er een hobby en opeens sta je daar elke week. Vreemden kunnen bekenden worden of zelfs je diepste vrienden, je leerling je leidinggevende, je patiënt je wijze adviseur. In een paar jaar tijd kan er veel veranderen en mensen kunnen zich onverwacht ontwikkelen. Je kunt handig worden in een bepaalde vaardigheid, sport, muziekinstrument. De nieuwe hobby die je vandaag stuntelend uitprobeert, is over vijf jaar misschien je dagelijks werk.

Elke crisis schudt je wakker en het kost moeite om een nieuwe weg te vinden. De knoop of crisis

Stichting Jongerencentrum Pitstop

De ruimte is ingericht met onder andere een podium, bar, pooltafels, tafeltennistafel, spelcomputers, muziekinstrumenten en chillhoeken. Hier ontstaan informele gesprekken, vriendschappen en ook ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. Regelmatig worden er workshops, thema-avonden of creatieve activiteiten georganiseerd.

Daarnaast is Pitstop actief in het outreachend jongerenwerk. Jongerenwerkers gaan letterlijk de wijk in: ze zoeken contact op straat, bij scholen of op sportpleinen. Zo worden ook jongeren bereikt die anders mogelijk buiten beeld zouden blijven. Door aanwezig en aanspreekbaar te zijn, bouwen zij een vertrouwensband op met jongeren, signaleren zij problemen vroegtijdig en kunnen zij tijdig ondersteuning bieden of doorverwijzen naar hulpverlening.

Voor jongeren met specifieke hulpvragen biedt Pitstop individuele coaching en begeleiding. Dit kan gaan over praktische zaken, zoals het vinden van een bijbaan of het aanvragen van studiefinanciering, maar ook over complexere thema's zoals thuissituatie, schooluitval, identiteitsontwikkeling of psychische problemen. De begeleiding is altijd op vrijwillige basis en wordt afgestemd op de behoeften van de jongere.

Een speciaal onderdeel van het aanbod is het meidenwerk, waarin meisjes in een veilige setting werken aan thema's als weerbaarheid, zelfbeeld, seksualiteit, relaties en identiteit. Hiervoor gebruikt Pitstop onder andere de bekende 'Superwoman'-methodiek, gericht op het versterken van sociale en emotionele vaardigheden.

Daarnaast biedt Pitstop ook sportieve en zingende programma's. Zo is er FC Pitstop, waarin voetbal en ontmoeting worden gecombineerd om jongeren te stimuleren in samenwerking, discipline en gezonde levensstijl. Voor jongeren die willen nadenken over geloof en levensvragen zijn er bijeenkomsten als Alpha Youth en SHINE!. Tijdens deze avonden is er ruimte voor gesprek, muziek, bezinning en ontmoeting in een open sfeer.

Pitstop is gevestigd aan de Grand Combin 2 in Eindhoven, in een ruime locatie die ook beschikbaar is voor verhuur bij evenementen. Met hun brede en veelzijdige aanpak biedt Pitstop jongeren niet alleen een plek om te zijn, maar ook om te groeien, keuzes te maken en richting te vinden in hun leven.

Nico Roubos

die je nu voelt, kan over twee jaar je kracht zijn geworden en misschien begeleid je dan anderen wel door hun crisis heen.

We weten niet wat er in de dop van het leven verscholen ligt, wat het voor ons in petto heeft. Maar als je met verwondering terugkijkt hoe sommige dingen gelopen zijn, dan kan dat ook een diep respect en een open blik oproepen

Feike Weeda,
Ieraar levensbeschouwing
Huygens Lyceum
en voorganger De Kapel

Jubileumconcert Eindhovense Oratoriumvereniging

De Eindhovense Oratoriumvereniging, het koor waarin een groot aantal leden van onze PKN-gemeente zingt, heeft iets te vieren!

Want op **maandag 3 november om 20.15u** zullen we in het Muziekgebouw Eindhoven staan met een sprankelend jubileumconcert, als kroon op het vijfendertigjarig dirigentschap van onze dirigent **Geert Broeksteeg**.

Op het programma staan twee ware kroonjuwelen van de barok: Händels indrukwekkende **Four Coronation Anthems** en Vivaldi's jubelende **Gloria**. De **Krönungsmesse** van Mozart met haar meeslepende melodieën en levendige koordelen maakt het programma compleet. Zie de website van het Muziekgebouw voor meer informatie: mge.nl/agenda/eindhovense-oratorium-vereniging

We nodigen u graag uit om te komen luisteren. Toegangskaarten zijn te verkrijgen bij de kassa of via de website van het Muziekgebouw Eindhoven.

Annemieke Luiten

Samen naar de kerk in november en december 2025

De meeste diensten zijn online te volgen:
Johanneskerk en De Kapel: via kerkdienstgemist.nl, **Wijkgemeente-Zuid/Ontmoetingskerk** via: www.pkn-eindhoven.nl/eindhoven-zuid-vieringen, **Kruispunt** via: www.kerkdienstgemist.nl en www.xpunt.info

Let ook op nadere aankondigingen via de website www.pkn-eindhoven.nl en de weekbrief van uw wijkgemeente!

Bovenaan de wijkberichten vindt u de adresgegevens van de betreffende kerkkerken.

Zondag 2 november 2025 Collectedoel: Kerk in Actie - Zending		
Johanneskerk	10.00 uur	ds. K.M. Wuijster
	12.00 uur	Viering Velerlei (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	ds. W. van Seventer
Kruispunt	10.00 uur	ds. W. Gugler
	19.00 uur	verdieping
Ontmoetingskerk	10.00 uur	dh. L.T. Wijbenga
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. E. van der Panne

Woensdag 5 november 2025 Collectedoel: in natura		
Dankdag voor gewas en arbeid		
Kruispunt	19.30 uur	ds. E.J. Hempenius, Barneveld

Zondag 9 november 2025 Collectedoel: Kerk in Actie - Werelddiaconaat		
Johanneskerk	10.00 uur	dh. R. Kosterman
	12.00 uur	pastor J. De Schepper, oecumenische viering (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	mevr. B. van der Zwaag
Kruispunt	10.00 uur	leesdienst
	19.00 uur	aanbidding
Ontmoetingskerk	10.00 uur	ds. C. Weijs
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. M. Brussel

Zondag 16 november 2025 Collectedoel: Diaconie		
Johanneskerk	10.00 uur	gezamenlijke dienst in Son
	12.00 uur	Viering Velerlei (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	ds. C. Terlouw
Kruispunt	10.00 uur	ds. J. van Gelderop
	19.00 uur	ds. J. van Gelderop
Ontmoetingskerk	10.00 uur	mevr. A. Nieuwenhuizen
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. W.J.H. Boon

Zondag 23 november 2025 Collectedoel: PKN - Pastoraat		
Johanneskerk	10.00 uur	ds. C. Sloomans
	12.00 uur	pastor E. Smits, oecumenische viering (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	ds. Van de Dussen
Kruispunt	10.00 uur	ds. W. Gugler
	19.00 uur	bijbelacademie
Ontmoetingskerk	10.00 uur	mevr. B. van der Zwaag
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. E. van der Panne

Zondag 30 november 2025 Collectedoel: Kerk in Actie - Zending		
Johanneskerk	10.00 uur	ds. K.M. Wuijster
	12.00 uur	oecumenische viering (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	ds. M.J. Kreeft
Kruispunt	10.00 uur	ds. C. Rentier, Amersfoort
	19.00 uur	geen avonddienst
Ontmoetingskerk	10.00 uur	ds. J.H. Kip
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. I. Reinhold-Scheuermann

Woensdag 3 december 2025		
Johanneskerk	19.30 uur	vesper

Zondag 7 december 2025 Collectedoel: Kerk in Actie - Werelddiaconaat		
Johanneskerk	10.00 uur	ds. B.J. van Haarlem
	12.00 uur	pastor J. De Schepper oecumenische viering (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	ds. W. van Seventer
Kruispunt	10.00 uur	ds. W. Gugler
	19.00 uur	verdieping
Ontmoetingskerk	10.00 uur	Write for Rights;
		schrijfactie Amnesty
Lutherse gemeente	10.30 uur	prof. dr. J. Goud

Woensdag 10 december 2025		
Johanneskerk	19.30 uur	vesper

IZB-Toerustingsdag op 15 november

‘Help, er klopt een bekeerling aan!’, is het thema van de IZB-Toerustingsdag op 15 november. Hoe komen mensen tot geloof? Hoe kan de kerk nieuwkomers opvangen? De dag is bedoeld voor iedereen die met die vragen in de eigen kerk aan de slag wil gaan.

‘Het thema ‘Help, er klopt een bekeerling aan!’ past bij de verlegenheid die veel kerken hebben als het gaat om de vragen van nieuwkomers’, zegt ds. Bas van der Graaf, hoofd IZB-Toerusting. De IZB - vereniging voor zending in Nederland - wil graag helpen om

die verlegenheid te overwinnen. ‘Kerkenraadsleden, voorgangers, evangelisatiecommissies, teams die een IZB-Focustraject doen: iedereen met interesse in missionair werk is welkom.’ De workshops gaan onder meer over de interesse onder twintigers voor het christelijk geloof, over de betekenis van liturgie voor nieuwe gelovigen en over onderzoek naar hoe mensen tot geloof komen. Van der Graaf: ‘We hopen ook enkele ervaringsdeskundigen aan het woord te laten. Wat heeft hen geholpen, wat niet? Wat kunnen kerken daarvan leren?’. Hij hoopt dat de dag niet alleen inspiratie biedt,

maar deelnemers ook aanzet om in hun eigen kerk met de thematiek aan de slag te gaan. ‘Dit thema sluit aan bij een beweging van de Heilige Geest die we menen te ontwaren. Als die beweging nieuwe mensen naar de kerk brengt, dan hoop ik dat steeds meer kerkleden hierin meegaan en bereid zijn om hun geloof en leven te delen met nieuwkomers.’ Zaterdag 15 november, Sionkerk, Eikenhout 221, Houten. Met o.a. René van Loon, Mette van Hell (kwartiermaker jongvolwassenen IZB) en Nynke Dijkstra-Algra. Aanmelden en informatie: www.izb.nl/toerusting

Collecte

U kunt uw collectebijdrage overmaken op IBAN nummer NL47 RABO 0373 7186 75 t.n.v. PGE-collecten onder vermelding van de afkorting van uw wijkgemeente (JK = Johannesgemeente, KP = Kruispuntgemeente en OK = Wijkgemeente-Zuid), de datum van de zondag en het collectedoel.

Wie Wat Waar

ALGEMENE KERKENRAAD
Voorzitter: dh. H. Grootjans,
p/a Camphuysenstraat 4,
5615 KS Eindhoven, tel. 2985888,
e-mail: AK.voorzitter@pkn-eindhoven.nl
Scriba: vacant
e-mail: AK.scriba@pkn-eindhoven.nl

DIACONIE
Voorzitter: mw. D. Verburg-Burger,
e-mail: CvD.voorzitter@pkn-eindhoven.nl
Secretaris: vacant
e-mail: cvd.secretaris@pkn-eindhoven.nl
IBAN: NL62 RABO 0373 7369 32
t.n.v. College van Diakenen Protestantse
Gemeente Eindhoven o.v.v. uw doelbestemming

WIJKGEMEENTE EINDHOVEN-ZUID
Predikant: vacant
Kerkelijk werker: dh. L.T. Wijbenga,
De Sitterlaan 80, 5505 AE Veldhoven,
tel: 06-19356774, e-mail:
ehvzuid.kerkelijkwerker@pkn-eindhoven.nl
Scriba: mw. S.A. Trapman,
Waterfront 135, 5658 SG, tel. 8424442,
e-mail: ehvzuid.scriba@pkn-eindhoven.nl
Pastorale kerngroep, e-mail:
ehvzuid.kerngroeppastoraat@pkn-eindhoven.nl
IBAN wijkfonds: NL88 RABO 0373 7187 13
t.n.v. Wijkgemeente Eindhoven-Zuid - wijkfonds
o.v.v. uw doelbestemming
IBAN bloemenfonds: NL87 RABO 0373 7369 67

Kerkbladbezorging:
Strijp-Gestel-Meerhoven:
dh. T. Schneider, tel. 2518614
Stratum-Tongelre:
dh. J. Trapman, tel. 2122482
e-mail: j.trapman@chello.nl

JOHANNESGEMEENTE
Predikant: mw. K.M. Wuijster,
Ithacastraat 28, 5631 JE, tel. 8795522,
e-mail: k.wuijster@gmail.com
Kerkelijk werker: vacant
Scriba: mw. A. Buitenhuis-Kreeft,
Chamonixlaan 19, 5627 LX, tel. 06-12392751,
e-mail: Johannesgemeente.scriba@pkn-eindhoven.nl
IBAN: NL66 RABO 0373 7187 21
t.n.v. Johannesgemeente - wijkfonds
o.v.v. uw doelbestemming

Kerkbladbezorging:
dh. S. Nauta, tel. 2425633
e-mail: nauta.sjaak@gmail.com

KRUISPUNTGEMEENTE
Predikant: dh. W. Gugler,
Vullingshspark 6, 5591 DB Heeze, tel. 2097623,
e-mail: predikant@kruispuntgemeente.nl
Scriba: mw. G. van den Bos-van Voorst,
Akkerwinde 13, 5684 HG Best, tel. 06-48126533,
e-mail: scriba@kruispuntgemeente.nl
IBAN: NL13 RABO 0373 7187 05
t.n.v. Kruispuntgemeente - wijkfonds
o.v.v. uw doelbestemming

**EVANGELISCH-LUTHERSE GEMEENTE
ZUID-NEDERLAND**
Predikant: vacant
Scriba: dh. T. Tempelaar, Amerlaan 2,
5626 BP, tel. 2623104,
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

KINDERDIENST/JEUGDWERK
Eindhoven-Zuid,
Floor de Nooij, tel. 2122563,
e-mail: smits.de.nooij@hetnet.nl
Johannesgemeente,
Linda van Dijk, tel. 06-10258550,
e-mail: l.e.vandijk@gmail.com
Kruispuntgemeente
Hanna Hardeman-van der Zwan,
e-mail: bertenhanna@gmail.com

STUDENTENPASTORAAT/TINT
Studentenpastor/life coach: mw. M.S. van Tuijl
e-mail: m.v.tuijl@tue.nl
TU/e Atlas
Postbus 513, 5600 MB Eindhoven
www.tint-eindhoven.nl
Scriba: dh. W. Mak, Grondheuveld 20,
5685 AV Best, tel. 0499-310383,
e-mail: willem.mak@xs4all.nl

PREDIKANTEN/GEESTELIJK VERZORGERS
GGZE Grote Beek, mw. A. Bremmer,
tel. 06-83667851, e-mail: Alice.Bremmer@ggze.nl
GGZE Grote Beek, mw. I. Hyvärinen,
tel. 2970619, e-mail: ai.hyvarinen@ggze.nl
GGZE De Woenselse Poort, dh. B.Veldhorst,
tel. 2613791, e-mail: bj.veldhorst@ggze.nl
MMC, mw. Petra Zweers, tel. 8889582
Petra.Zweers@mmc.nl
Mw. K. Seijdel, e-mail: info@zinlab.nl,
tel.06-17137235

INLOOPHUIS ‘t HEMELTJE
Voor informatie zie rechts onderaan op de
middenpagina’s.

OPEN HUIS SINT CATHRIEN
Voor informatie zie rechts onderaan op de
middenpagina’s.

KINDERTELEFOON Zuidoost-Brabant
Tel. 0800-0432 (gratis)
iedere dag van 14.00-20.00 uur

SENSOOR (SOS Telefonische Hulpdienst)
Tel. 0900-0767 of 040-2125566
24 uur per dag, 7 dagen per week emotionele
ondersteuning. Chat en e-mail: www.sensoor.nl
Info: www.sensoor.nl/brabant

Uitgave van de Protestantse Gemeente Eindhoven
pkn-eindhoven.nl
periode: 02-11-2025 t/m 13-12-2025

Jaargang 54, no. 10

Samen

Verschijnt 10 maal per jaar

Adres Hoofredactie van SAMEN
Camphuysenstraat 4, 5615 KS Eindhoven
Telefoon: 040 252 2575
E-mailadres: samen.redactie@pkn-eindhoven.nl

Leden van de Hoofredactie van SAMEN
Jaap Stooker, Gea Vos en Joke Wytzes-de Bie

Attentie
Het volgende SAMEN-nummer:
14-12-2025 t/m 31-01-2026

Inleverdata t.b.v. het volgende SAMEN-nummer:

- **24 november:** kopij voor het wijkbericht bij de wijkredactie
- **26 november:** complete wijkbericht bij de hoofredactie
- **19 november:** kopij van schriftelijke reacties op artikelen bij de hoofredactie
- **26 november:** kopij voor het overige gedeelte bij de hoofredactie

Kerkelijk Bureau
Camphuysenstraat 4, 5615 KS Eindhoven
Geopend op afspraak
Telefonisch bereikbaar:
- maandag t/m donderdag van 09.00 – 11.30 uur
- telefoon: 040 252 2575
E-mailadres: kerkelijk.bureau@pkn-eindhoven.nl

Protestantse Gemeente Eindhoven
IBAN: NL91 RABO 0373 7186 59 t.n.v.
Protestantse Gemeente Eindhoven
o.v.v. uw doelbestemming

Collectebonnen
U kunt een veelvoud van € 20,00 storten op
IBAN: NL69 RABO 0373 7186 67 t.n.v.
PGE - Collectebonnen o.v.v. adresgegevens
en aantal bonnen van €1,- en/of €2,-.
De bonnen worden u daarna zo spoedig mogelijk
toegestuurd.

Kerkblad SAMEN
IBAN: NL03 RABO 0373 7186 91 t.n.v.
PGE - Kerkblad SAMEN o.v.v. gift SAMEN

Indien een artikel uit dit kerkblad wordt
overgenomen, dan met bronvermelding.
Op de foto’s rust copyright.
Alle herkenbare personen op foto’s hebben
hun toestemming voor publicatie verleend.

Drukwerk: Snep

Door en door

Tijdens mijn studie pedagogiek had ik vakantie-werk in de gehandicaptenzorg. Al snel nadat ik daarmee gestart was, kon ik mijn afstudeerstage bij dezelfde plek beginnen, groeide ik door binnen het team en kreeg ik een vaste aanstelling.

De doelgroep was zwaar. Complex meervoudig of ook wel ernstig meervoudig. Allemaal cliënten die fysiek en verstandelijk gehandicapt zijn, gedragsproblematiek laten zien en ook nog eens visueel en/of auditief beperkt zijn.

In mijn eerste week werd ik geconfronteerd met mijn eigen vooroordelen; "deze doofblinde man heeft echt niet door dat ik in zijn appartement ben. Ik kan vast wel even wat dingen opruimen". Maar nee, dat kon niet. Terwijl ik even snel wat wilde wegleggen, reikte hij met zijn hand precies naar de plek waar ik stond en pakte mijn pols vast. Hij wist het precies.

Er zijn er zoveel die op hun eigen manier zoveel kunnen; met voorkeuren, behoeften, humor, creativiteit en muzikaliteit. En al snel zag ik geen vooroordeel meer. Geen mensen die alleen maar hulpbehoevend waren. Die zelf niks meer konden. Die zielig zijn. Al snel zag ik de mensen achter diagnoses. Al snel was er een band. Rustend op vertrouwen, wederzijds respect en communicatie die voor iemand anders niet zichtbaar was. Of ze nou volledig doof en blind waren, of een van die zintuigen nog wel konden gebruiken. Er was altijd muziek. Feestdagen op het terrein, verjaardagen, ontspanningsmomenten, behandelingen of andere activiteiten. Alle bewoners waren te bereiken met muziek. De trillingen van de muziek konden we delen. Samen een hand op de speaker. Voelen. Samen lachen of huilen. Samen dansen.

Muziek, zoals ik eerder schreef in een stuk voor de SAMEN, is altijd een onderdeel van mijn leven geweest. Zal dat ook altijd blijven. En muziek is een onderdeel van wat mij en onze bewoners samen bracht. Het verbindt. Wie je ook bent, waar je ook vandaan komt of waar je ook naartoe gaat. Muziek is verbinding. Het heeft iets boven machts. Zelfs als je niet dezelfde manier van communiceren hebt, kan je toch samen genieten van muziek.

In mijn werk heb ik ook bewoners meegemaakt die langzaam hun mogelijkheden verloren, omdat de ziekte of het syndroom wat zij hadden progressief was. Zij verloren niet hun mens zijn, niet hun emoties, niet hun voorkeuren, niet hun eigenheid. Maar wel hun bewegingsvrijheid.

Het is een bekend fenomeen in de zorg: 'eerst de ander, dan ik'. De werkomgeving waar ik in werkte, was daar een ideale plek voor. De ander eerst. Het was ook een plek waar je soms geconfronteerd werd met dingen die je vanzelfsprekend vindt. Dingen die ineens aandacht en creativiteit vragen om ze toch te kunnen doen. We gaan met z'n allen zo snel. De dingen die we doen of meemaken, daar vliegen we doorheen. We moeten tenslotte door. Geen tijd om stil te staan. Geen tijd om na te denken.

Tot het moment dat je zelf ineens je bewegingsvrijheid verliest.

2,5 jaar geleden speelde mijn rug ineens op. Een blessure die ik al jaren had. Geen probleem, dat trekt wel weer weg na een paar weken.

Tot het dat ineens niet meer deed. Artsen. Fysiotherapie. Alternatieve geneeskunde. Uiteindelijk revalidatie. En een diagnose. Bevestiging. Dan ineens ben je chronisch ziek. Weg bewegingsvrijheid. Ineens was mijn werk een spiegel die me werd voorgehouden.

Laatst hoorde ik het liedje; 'door en door' van Diggy Dex. Een liedje over doorgaan terwijl je eigenlijk niet meer kan. Terwijl je lichaam aangeeft dat je moet remmen, geef je alleen maar gas.

Muziek is verbinding. Niet alleen met anderen. Ook verbinding met jezelf. Het voelt alsof mijn lijf me in de steek laat, zich heeft losgemaakt van mij. En die verbinding zoeken kan ik alleen maar met muziek. Want nogmaals, voor mij heeft muziek iets oppermachtigs. Van alles wat geschapen is, is muziek een van de mooiste dingen. Soms zijn er liedjes die je de woorden geven die je zelf niet kan vinden.

Waar je ook vandaan komt. Of je nou een bewoner bent in een zorginstelling die samen met een begeleider de trilling van een liedje voelt. Of als je zelf, met muziek aan, vanuit je tuin kijkt naar het leven dat rondvliegt, groeit of bloeit. Er is verbinding.

Muziek maakt dat ik ondanks mijn eigen dremfels en tegenslagen, kan stilstaan en me bewust kan zijn van datgene om me heen. Die verbinding kan vinden. En dat is niet alleen thuis. Ook in de kerk, bij de sportclub, in je werk, bij je vrienden en familie. Mijn bewoners hebben het me geleerd: muziek brengt je naar het hier en nu.

*Veel te lang in het rood, dat werd boeten
Ik begreep de signalen wel,
maar kon het slecht voelen
Ik dacht: ik pak een paar dagen rust
en ga weer door
Ik kan niemand laten zitten, toch?
Trek het slecht als een verwachting
niet wordt ingelost
Terwijl ik ondertussen van de pijn
niet meer kon zitten, toch?
(...)
Goed en wel beschouwd staan we
altijd aan in deze maatschappij
Rust nemen lijkt wel uit de tijd
En als je mij vroeg hoe het ging,
dan zei ik: "Druk"
Alsof het gaat om de definitie van geluk*

Bron: Diggy Dex, Door En Door

Esther Visser

